

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

591. meddelelse. 27. februar 1958

A. Forsøgsresultater

Stammeforsøg med hvidkløver 1950—1957

På statens forsøgsstationer ved Lyngby, Tystofte, Askov, Ødum, Ribe og Fossevangen er der i årene 1950—57 gennemført stammeforsøg med hvidkløver. Der er foretaget udlæg i 1950 og 1951, og hvert udlæg har ligget til udbyttebestemmelse i 6 brugsår. Resultaterne af de første 3 års forsøg blev offentliggjort i 1955 i 530. meddelelse.

Hvidkløveren har været udlagt i dæksæd i blanding med græs, 6 kg hvidkløver + 10 kg almindelig rajgræs + 8 kg engsvingel pr. ha, ved Fossevangen dog udelukkende engsvingel. Udbyttet er bestemt ved i reglen 4—6 slæt årligt. Der er foretaget analyse for tørstof og råprotein, men ikke botanisk analyse, og de anførte udbytetal angiver derfor samlet udbytte af kløver og græs.

Ved alle forsøgssteder på agerjord er forsøgene gennemført i 6 brugsår; på marsken ved Ribe udgik 6. brugsår i sidste udlæg på grund af for dårlig kløverbestand, og af samme årsag mangler 6. brugsår i begge udlæg og 5. brugsår i sidste udlæg på højmosse ved Fossevangen.

	Forholdstal for samlet tørstofudbytte					Forholdstal for råproteinudbytte	
	1. år	2. år	3. år	1—2.	1—3.	1—2.	1—3.
				år	år	år	år
1. Pajbjerg Milka II K....	107	107	107	107	107	111	112
2. Dæno II K.....	104	102	100	103	102	105	103
3. Lodi Øtofte II K.....	104	101	101	103	102	105	104
4. Morsø Øtofte II K....	105	102	99	103	102	104	102
5. Øtofte II K.....	105	101	99	103	102	104	102
6. Pajbjerg Zero II K....	100	102	104	101	102	102	104
7. Pajbjerg Smære.....	96	100	103	98	100	98	101
8. Adefa.....	96	100	102	98	99	97	99
9. Vild engelsk Øtofte....	96	99	101	98	99	96	98
10. Trifolium 45/14—49....	97	98	96	97	97	97	96
11. Trifolium B. 1—2....	96	96	96	96	96	94	93
12. Weibulls Robusta....	94	91	91	93	92	87	86
3. Lodi Øtofte II K.....	100	100	100	100	100	100	100
13. Ladino, amerikansk....	80	93	99	87	90	77	82
Gensn. udbytte af nr. 1—12							
hkg pr. ha.....	76,0	84,3	78,4	80,2	79,6	17,2	17,3

Til forsøgene blev anmeldt 11 danske stammer. Endvidere har den svenske stamme, Weibulls Robusta, samt en amerikansk Ladino kløver deltaget. Sidstnævnte, der ikke har været med i alle forsøg, er ved opgørelsen holdt for sig og anført nederst i tabellerne med Lodi Øtofte som måleprøve. For de øvrige stammers vedkommende er forholdstallene beregnet ved at sætte gennemsnit af alle 12 stammer = 100.

Resultaterne af de første 3 års forsøg ses af tabellen på side 1.

Ved udsendelsen af 530. meddelelse blev de 6 første stammer anerkendt til brug i kortvarigt græsleje og fik ret til at føre romertal II og bogstav K i forbindelse med stammenavnet.

I de følgende 3 års forsøg har resultaterne været:

	Forholdstal for samlet tørstofudbytte					Forholdstal for råproteinudbytte	
	4. år	5. år	6. år	4—6.	1—6.	4—6.	1—6.
				år	år	år	år
1. Pajbjerg Milka II K & V.	112	118	124	117	111	131	118
6. Pajbjerg Zero II K & V.	109	114	119	113	106	121	110
7. Pajbjerg Smære II V.	108	112	115	111	104	118	106
9. Vild engelsk Øtofte II V.	105	108	113	108	103	110	102
8. Adefa II V.	104	106	108	106	102	107	102
3. Lodi Øtofte II K & V.	101	102	103	102	102	104	104
4. Morsø Øtofte II K.	98	97	95	97	100	93	99
5. Øtofte II K.	98	96	93	96	100	93	99
2. Dæno II K.	95	93	93	94	99	91	99
10. Trifolium 45/14—49.	89	87	84	87	93	80	90
12. Weibulls Robusta.	91	83	77	85	89	76	83
11. Trifolium B. 1—2.	89	83	79	84	92	75	87
3. Lodi Øtofte II K & V.	100	100	100	100	100	100	100
13. Ladino, amerikansk.	102	103	103	103	95	99	87

Gensn. udbytte af nr. 1—12

hkg pr. ha.	58,0	42,8	40,5	47,1	63,3	8,6	12,9
------------------	------	------	------	------	------	-----	------

Pajbjerg Milka har også været højestydende i denne periode, og dens udbytte har forholdsmæssigt været stigende fra år til år. Det samme gælder de 4 følgende stammer, medens Lodi Øtofte holder omtrent samme stilling gennem alle 6 brugsår. De følgende stammer har haft forholdsmæssigt faldende udbytte fra år til år. Den amerikanske Ladino hvidkløver, hvis udbytte lå meget lavt de to første år, især som følge af stærke bægersvampangreb, har i den sidste del af forsøgsperioden ligget lidt over Lodi Øtofte i udbytte.

Udbyttet af råprotein følger samme linie som tørstofudbyttet, men ligger forholdsvist højere for de højestydende og tilsvarende lavere for de lavestydende stammer, et udtryk for kløverens betydning såvel for kvantiteten som for kvaliteten af afgrøden.

I en del forsøg har der været angreb af kløverål, og iagttagelser i disse forsøg udpeger stamme nr. 1, 3, 6, 7, 8, 9 og 13 som mere modstandsdygtige end de øvrige stammer.

De 6 første stammer anerkendes til brug i varigt græsleje og får ret til at føre romertal II og bogstav V i forbindelse med stammenavnet.

De anerkendte stammer er:

Pajbjerg Milka II K & V. Ejer: Pajbjergfonden, Børkop. Stammen er en videreførelse af den tidligere afprøvede Pajbjerg Morsø. Den har gennem alle 6 brugsår givet højest udbytte af tørstof og råprotein, og den har vist sig modstandsdygtig, hvor der har været angreb af kløverål.

Pajbjerg Zero II K & V. Ejer: Pajbjergfonden, Børkop. Stammen, der er en videreførelse af Bredbladet Pajbjerg I V, har givet gennemsnitsudbytte i 1. brugsår, men ligger næsthøjest i udbytte i 3.—6. år og har vist sig modstandsdygtig mod kløverål.

Pajbjerg Smære II V. Ejer: Pajbjergfonden, Børkop. Stammen er en videreførelse af Smalbladet Pajbjerg I V. Den var nr. 7 i de første 3 års forsøg og blev ikke anerkendt til kortvarigt brug, men udbyttet har forholdsmæssigt været stigende fra år til år. Stammen har været modstandsdygtig mod kløverål.

Vild engelsk Øtofte II V. Ejer: D.L.F. og F.D.B. Stammen er en videreførelse af den tidligere anerkendte stamme af samme navn. Den har givet lidt lavere udbytte end foregående stamme, men har ligesom denne haft forholdsmæssigt stigende udbytte fra år til år og har været modstandsdygtig mod kløverål.

Adefa II V. Ejer: A/S Dansk Frøkultur, Kerteminde. Stammen, der er en videreførelse af Adefa I V, ligger udbyttedmæssigt ret nær foregående stamme, men har knapt givet så højt udbytte som denne i de sidste år af forsøgsperioden. Den har været modstandsdygtig mod kløverål.

Lodi Øtofte II K & V. Ejer: D.L.F. og F.D.B. Stammen er en videreførelse af Lodi Øtofte I K & V. Den har forholdstal 102 i gennemsnit af de første 3 år, og denne relative stilling har den holdt også i de sidste 3 år. Den har vist sig modstandsdygtig mod kløverål.

Morsø Øtofte II K. Ejer: D.L.F. og F.D.B. Stammen er en ny elite af Morsø Øtofte I K. Den er kun anerkendt til kortvarigt brug. Udbyttet har været højt i 1. brugsår, men falder fra år til år. Stammen er ikke modstandsdygtig mod kløverål.

Øtofte II K. Ejer: D.L.F. og F.D.B. Stammen er en videreførelse af Øtofte I K & V. Den er i denne forsøgsserie kun anerkendt til kortvarigt brug. Udbyttedmæssigt ligger den nær foregående stamme og er som denne ikke modstandsdygtig mod kløverål. På højmose ved Fossevangen har den klaret sig forholdsvis godt.

Dæno II K. Ejer: A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Stammen, der er tiltrukket ved udvalg i Strynø hvidkløver, er kun anerkendt til kortvarigt brug. Den har givet højt udbytte i 1. brugsår, noget mindre i 2. og 3. år, og i de sidste 3 år har udbyttet været lavt. Den er ikke modstandsdygtig mod kløverål.

Bilag til 591. meddelelse

Forholdstal for tørstofudbytte

	Gensn.	Lyng- by	Tys- tofte	Askov	Ødum	Ribe	Fosse- vangen
1.—3. brugsår							
1. Pajbj. Milka II K.	107	107	109	108	109	109	101
2. Dæno II K.	102	105	103	99	105	99	102
3. Lodi Øtofte II K.	102	102	104	103	101	103	101
4. Morsø Øtofte II K.	102	104	103	101	101	101	102
5. Øtofte II K.	102	103	102	100	101	100	104
6. Pajbj. Zero II K.	102	101	103	102	100	106	101
7. Pajbj. Smære.	100	98	100	102	99	104	97
8. Adefa.	99	99	99	100	99	101	98
9. Vild engelsk Øtofte.	99	97	99	103	98	101	97
10. Trifolium 45/14—49.	97	98	95	97	97	95	99
11. Trifolium B. 1—2.	96	95	96	95	96	93	99
12. Weibulls Robusta.	92	93	87	92	92	87	99
3. Lodi Øtofte II K.	100	100	100	100	100	100	100
13. Ladino, amerikansk.	90	89	90	95	87	91	92
Gensn. udbytte af nr. 1—12							
hkg pr. ha.	79,6	86,5	77,2	78,3	78,8	71,5	85,2
4.—6. brugsår							
1. Pajbj. Milka II K & V ..	117	116	126	125	111	115	104
6. Pajbj. Zero II K & V ...	113	111	120	118	106	115	104
7. Pajbj. Smære II V.	111	109	119	117	106	111	101
9. Vild eng. Øtofte II V. ..	108	106	109	115	106	110	101
8. Adefa II V.	106	101	114	110	103	104	98
3. Lodi Øtofte II K & V ..	102	106	108	103	98	95	97
4. Morsø Øtofte II K.	97	94	95	98	97	98	100
5. Øtofte II K.	96	98	99	90	95	95	102
2. Dæno II K.	94	97	89	83	99	99	98
10. Trifolium 45/14—49.	87	88	76	82	94	89	99
12. Weibulls Robusta.	85	87	72	80	92	85	99
11. Trifolium B. 1—2.	84	87	72	79	91	84	97
3. Lodi Øtofte II K & V ..	100	100	100	100	100	100	100
13. Ladino, amerikansk.	103	99	102	115	101	106	101
Gensn. udbytte af nr. 1—12							
hkg pr. ha.	47,1	46,0	49,5	41,1	50,8	42,1	63,0

Trykt i 20.000 eksemplarer.

NIELSEN & LYDICHE
PH. STRECHTAN